

Honderden Soldaten van Oranje in Museum Engelandvaarders

In het Museum Engelandvaarders in Noordwijk – op loopafstand van het Atlantikwall Museum – worden de bloedstollende verhalen verteld van de vele mannen en vrouwen die vanuit bezet Nederland richting Engeland vertrokken om zich bij de geallieerde strijdmacht aan te sluiten. Dat deden ze niet allemaal via de kortste en gemakkelijkste weg...

De musical *Soldaat van Oranje* breekt alle records en vele leerlingen werden gegrepen door de spannende oorlogsbelevissen van student rechten Erik Hazelhoff Roelfzema. Oudere docenten onder ons herinneren zich de film *Soldaat van Oranje* uit 1977 waarin de vrienden Peter Tazelaar en Hazelhoff Roelfzema avonturen beleven op weg naar of terug van een bezoek aan de regering in ballingschap in Londen. Maar Hazelhoff Roelfzema was natuurlijk niet de enige die de overtocht waagde. Het aantal Engelandvaarders (officieel is een Engelandvaarder iemand die na de capitulatie en voor D-day zijn liaison-functie vervulde) wordt geschat op ongeveer 2600, waarvan er 1706 daadwerkelijk zijn aangekomen. In het nieuwe museum – het is sinds een paar jaar open – worden leerlingen met behulp van een kijkwijzer en vele interactieve schermen wegwijs gemaakt in de manieren waarop de Engelandvaarders het vrije eiland bereikten. Een film van een minuut of tien laat de spanning zien die de

FOTOS: MONICASTUURLOP

jonge mensen gevoeld moeten hebben, immers, het moeilijkste was om voorbij de Duitsers op zee te komen.

Profielwerkstuk

Het museum biedt niet alleen de mogelijkheid voor rondleidingen aan, er is genoeg archiefmateriaal om leerlingen een profielwerkstuk te laten schrijven over een of meer Engelandvaarders. Aangekomen in Engeland werden aan het begin van de oorlog de mannen en vrouwen eerst ondervraagd door de Engelsen, pas later namen de Nederlanders de ondervraging van hun landgenoten over. Omdat men uiteraard niet zeker was wie men voor zich had, kon de ondervraging soms dagen duren. De meeste Engelandvaarders gingen rechtstreeks en staken in kleine, vaak gammele bootjes in de nacht het Kanaal over. Maar er waren er ook die de zogenaamde landroute namen:

via Frankrijk naar het Iberisch Schiereiland en dan naar Londen, of via de noordelijke route, de omweg via Scandinavië. Zelfs via Vladivostok is geprobeerd Engeland te bereiken. Aan de hand van de vele inlevingsverhalen die de leerlingen in het museum kunnen horen en lezen, kunnen zij zich een beeld vormen van de keuzes waarvoor mensen zich tijdens de oorlogsjaren gesteld zagen. En uiteraard wordt de vraag ook aan de leerlingen gesteld: wat zou jij doen? ■

Ben Vriesema is hoofdredacteur van Kleio.

Informatie

Op www.museumengelandvaarders.nl vindt u informatie over het organiseren van een excursie naar het museum. Waarschijnlijk wordt binnenkort gratis busvervoer mogelijk gemaakt. Via de site kunnen leerlingen ook hulp van medewerkers krijgen bij het zoeken naar materiaal voor hun profielwerkstuk. Een bezoek aan het nabijgelegen Atlantikwall Museum is een aanrader. U kunt hier rondlopen door onderaardse gangen en u krijgt uitleg over de muur van 12.000 bunkers die Hitler langs de kust van Europa liet bouwen.

